
**CONCLUSIONS
I RECOMANACIONS
ADOPTADES AL
MÍTING INAUGURAL
DEL CONSELL
INTERNACIONAL
DEL MOVIMENT
EUROPEU**

BRUSSEL·LES 1949

**CARTA
FEDERALISTA**

MONTREUX 1964

Barcelona, abril de 2014

Moviment Europeu

Conclusions i recomanacions adoptades al míting inaugural del consell internacional del Moviment Europeu : Brussel·les, 1949. Carta federalista : Montreux, 1964. – (Textos polítics ; 9)

ISBN 9788461313518

I. Mouvement fédéraliste européen II. Fundació Josep Irla III. Títol IV. Col·lecció: Textos polítics ; 9

1. Federalisme – Europa 2. Europa – Unitat

323.17(4)

Edició: Josep Vall

Text: Arnau Albert

Correcció lingüística: Marina Sagarra

Traducció de *Conclusions and recommendations adopted at the inaugural session of the International Council of the European Movement*, Brussel·les, 1949, de l'anglès al català: Gerard Sugranyes.

Traducció de *La Charte fédéraliste*, Montreux, 1964, del francès al català: Gerard Sugranyes.

**CONCLUSIONS
I RECOMANACIONS
ADOPTADES AL
MÍTING INAUGURAL
DEL CONSELL
INTERNACIONAL
DEL MOVIMENT
EUROPEU**

BRUSSEL·LES 1949

**CARTA
FEDERALISTA**

MONTREUX 1964

TAULA DE CONTINGUTS

L'EUROPEISME	7
---------------------------	---

CONCLUSIONS I RECOMANACIONS ADOPTADES AL MÍTING INAUGURAL DEL CONSELL INTERNACIONAL DEL MOVIMENT EUROPEU

BRUSSEL·LES 1949	25
Principis de la política europea.....	27
Recomanacions	31
Tribunal Europeu de Drets Humans.....	33

CARTA FEDERALISTA

MONTREUX 1964	37
1. Introducció.....	41
2. El nostre món travessa una crisi total.....	43
3. El missatge del federalisme	47
4. Les institucions polítiques i econòmiques	49
5. La Federació Europea.....	55
6. Els objectius estratègics.....	59

L'EUROPEISME

L'europèisme és el conjunt d'idees que advoquen per un projecte polític, econòmic, social i cultural comú dels diferents pobles i nacions del continent europeu. L'europèisme, que té com a eix central els valors que defineixen la democràcia i els drets humans —la llibertat, la igualtat, la justícia, el progrés, la pau, la solidaritat, la tolerància i la diversitat— busca bastir un futur compartit per tots els pobles i nacions d'Europa, superant la conflictivitat que ha caracteritzat el vell continent al llarg dels segles.

Més enllà d'aquests valors universals, els filòsofs contemporanis Jürgen Habermas (1929) i Jacques Derrida (1930-2004) defensen que les diferents identitats dels pobles i nacions d'Europa tenen un conjunt de característiques compartides que doten de significat al concepte d'europèisme. Segons ells, la separació entre església i estat, la confiança en l'estat com a representant del poder civil en contraposició als mercats, les expectatives entorn al desenvolupament tecnològic, la defensa de l'estat del benestar, el rebuig a l'ús de la violència i la preferència per unes relacions internacionals sostingudes sobre el multilateralisme, són els principals trets diferencials de l'europèisme.

Recentment, el polític angloamericà John McCormick (1954) ha afegit noves característiques a les proposades per Habermas i Derrida, entre les quals destaca: un redescobrimet de les identitats nacionals enfront al nacionalisme d'estat; un cosmopolitisme on la dimensió global no s'entén sense tenir en compte la local; un comunitarisme contraposat a l'individualisme liberal; un desenvolupament sostenible que no comprometi a les generacions futures; una redefinició del concepte de família que inclou totes les formes d'unitat familiar; una concepció del treball postmaterialista on la prioritat és la

vida personal; un multiculturalisme base de la convivència entre les diferents cultures d'Europa i la integració de les d'altres continents; i una oposició frontal a la pena de mort.

Com tot conjunt d'idees, l'uropeisme té diverses expressions polítiques, en aquest cas, diferenciades entre si pel diferent grau de cessió de sobirania i d'integració europea que contemplen. En aquest sentit, cal distingir-ne bàsicament tres: l'unionisme o comunitarisme, partidari d'una simple cooperació intergovernamental on els estats conserven bona part de la seva sobirania; el funcionalisme, on institucions supranacionals amb un marcat caràcter tècnic assumeixen determinades competències dels estats —sobretot en matèria econòmica, sense que aquests renunciïn a la seva sobirania—; i el federalisme —que defensa la creació d'un marc constitucional europeu que assenti unes institucions polítiques fortes que recullin la sobirania cedida pels estats i desenvolupin una governança comuna.

Fins al moment, aquestes expressions polítiques han cristal·litzat en l'actual projecte d'Unió Europea, el qual s'ha vingut construint, principalment, sobre les tesis de l'unionisme i el funcionalisme davant la resistència dels vells estats nació a cedir sobirania. Per la seva part, el federalisme, encapçalat per organitzacions no governamentals com la Unió de Federalistes Europeus, segueix advocant per una integració política real i efectiva, amb institucions que representin les persones i la diversitat de pobles i nacions d'Europa.

Origen: la recerca del manteniment de la pau

La història d'Europa, com la de la resta de la humanitat, està marcada per confrontacions i guerres que solen tenir com a protagonistes els seus pobles, nacions i estats. La resolució de les tensions buscant la imposició a través de la violència ha donat lloc a lluites gairebé permanents, on no hi ha espai per la diplomàcia i on les agressions se succeeixen i superposen. Hi ha poques etapes perllongades de pau, com la coneguda com a Pax Romana (I aC–III dC) quan l'Imperi Romà domina bona part d'Europa. Un període idealitzat al llarg de l'Edat Mitjana i Moderna, fet que es tradueix en iniciatives que volen

restablir aquella unitat política —com l'Imperi Carolingi o el Sacre Imperi Romanogermànic— i en propostes primerenques d'actuació conjunta dels estats cristians en la lluita contra l'Imperi Otomà. Una de les principals mostres d'aquest darrer plantejament és el *Tractatus* (1464) de Jordi de Podebrady (1420-1471), rei de Bohèmia, on s'insta a configurar una confederació de reis i prínceps cristians amb una assemblea permanent i una cort de justícia per evitar la confrontació dels pobles de la cristiandat d'Occident i Orient davant l'amenaça que suposa un Imperi Otomà que fa poc ha conquerit Constantinoble (1453).

Ja entrada l'Edat Moderna, la Guerra dels Vuitanta Anys (1568-1648) entre la Monarquia Hispànica i les Províncies Unides d'Holanda, conjuntament amb la Guerra dels Trenta Anys (1618-1648) a nivell europeu, incentiven l'aparició de les primeres propostes modernes encaminades a preservar la pau. El 1623, el frare francès Émeric Crucé (1590-1648) escriu *Nouveau Cynée ou Discours d'Etat représentant les occasions et moyens d'establir une paix générale et la liberté de commerce pour tout le monde* on proposa establir a Venècia una assemblea permanent de prínceps i reis per generar un nou ordre universal fonamentat en el lliure comerç i una incipient responsabilitat social dels estats. El projecte de Crucé és avançat al seu temps, ja que no només proposa reunir a l'assemblea representants de totes les cultures i religions, sinó que fins i tot arriba a plantejar una moneda comuna per afavorir el lliure comerç.

D'aquesta manera, al llarg del segle XVII proliferen les obres i els projectes que advoquen pel manteniment de la pau com a ideal de convivència. En aquest sentit, en l'obra del filòsof i colonitzador anglès William Penn (1644-1718) *An Essay towards the Present and Futur Peace of Europe by the Establishment of and European Dyet, Parliament or Estates* (1693) trobem per primera vegada la proposa de crear uns Estats Units Europeus com a forma per assegurar la pau. La preocupació de Penn pel manteniment de la pau no se circumscriu únicament al camp teòric i instaura a Pennsilvània —colònia britànica a Amèrica del Nord que funda el 1681 per encàrrec del rei d'Anglaterra— un govern que té com a fonaments la divisió de poders i

la promoció de la màxima igualtat social entre els seus ciutadans. Una altra característica important de la Pennsilvània de Penn és la renúncia a tenir un exèrcit i la recerca d'una convivència pacífica amb els indígenes americans.

El projecte de Penn pren un nou impuls amb la figura de Charles-Iréné de Castel de Saint-Pierre (1658-1743), més conegut com Abat de Saint-Pierre. Aquest diplomàtic i acadèmic francès juga a inicis del segle XVIII un paper cabdal en el desenvolupament de les idees il·lustrades, sobretot arran de la seva participació en les converses de pau mantingudes entre els Regnes de la Gran Bretanya i de Portugal per finalitzar la Guerra de Successió Espanyola (1701-1715). En aquest sentit, cal destacar les seves aportacions en les negociacions del Tractat d'Utrecht (1713) a través del llibre *Projet pour rendre la paix perpétuelle en Europe* (1713) en les quals esbossa el seu projecte de crear una lliga de nacions europees que elimini les fronteres estatals i fomenti la unió econòmica amb institucions compartides com un tresor comú. En la mateixa obra, l'Abat de Saint-Pierre defensa la instauració d'un govern mundial que assegurí la pau universal entre les nacions.

Amb el naixement dels Estats Units d'Amèrica (EUA) el 1776, a partir de la independència de tretze colònies britàniques del continent nord-americà, els defensors de la unitat política d'Europa troben un primer referent tangible per construir un futur compartit dels diferents pobles i nacions europees. En aquest cas, el federalisme és l'eix vertebrador d'un projecte polític compartit per territoris diferents en base a uns primerencs principis democràtics.

Retornant al camp teòric, cal destacar a Immanuel Kant (1724-1804), un dels principals filòsofs de la Il·lustració i pare de bona part dels principis polítics de la societat contemporània. Kant recull el llegat de Penn i l'Abat de Saint-Pierre, el qual —conjuntament amb les idees sobre la igualtat i la llibertat de Jean-Jacques Rousseau (1712-1778) i l'impacte de la Revolució Americana— el porta a escriure *La pau perpètua* (1795), un important assaig jurídic on esbossa com acabar amb els conflictes que flagel·len Europa: creant una federació d'estats lliures que permeti generar les condicions necessàries pel manteniment de la pau. Tot i això, al tombant del segle XIX, la

forma de buscar la unitat europea continua sent l'imperialisme, com mostra l'expansionisme de Napoleó Bonaparte (1769-1821).

De la Revolució Francesa a la Segona Guerra Mundial

Les idees liberals de la Revolució Francesa i l'impacte de la Revolució Industrial provoquen la fi de l'Antic Règim i l'establiment de les bases polítiques, socials, econòmiques i culturals del món contemporani. El capitalisme passa a ser el sistema hegemònic i no tardarà a ser identificat com un dels principals responsables dels conflictes socials i internacionals que sacsegen Europa.

Un dels pioners en aquesta crítica és el pensador francès Claude Henri de Saint-Simon (1760-1825), considerat un dels pares de la sociologia. Recuperant les idees de Kant, Saint-Simon publica *De la reorganització de la societat europea* (1814), on exposa la necessitat d'articular una confederació a escala continental encapçalada per França i Gran Bretanya amb una cambra europea encarregada de fomentar la unió dels diferents estats d'Europa. El seu deixeble August Comte (1789-1857), a la primera meitat del segle XIX, proposa la creació d'una república occidental que en un primer moment uneixi França, Alemanya, Gran Bretanya, Itàlia i l'Estat espanyol.

En aquest mateix context sorgeix el Romanticisme, un moviment estès per tot Europa, amb característiques molt diverses i a vegades contradictòries, però que té el nexa comú del foment de la llibertat de l'esperit i la revalorització de la connexió de l'home amb la terra i en conseqüència dels costums populars i les cultures nacionals. D'aquesta manera, el Romanticisme és un dels principals inductors del despertar nacional dels pobles minorats de l'Europa del segle XIX, i en paral·lel d'un europeisme entès com la garantia de convivència pacífica de les diferents nacions europees. Tampoc s'ha d'oblidar que els ideals romàntics també són rere una visió heroica i idealitzada de la guerra que impregna bona part dels conflictes del segle XIX i XX.

Un dels primers exponents d'aquest plantejament és Wojciech Jastrz bowski (1799-1882), biòleg polonès, el qual després de l'aixecament independen-

tista fallit de Polònia de 1830 i la forta repressió de l'Imperi Rus va escriure *O wiecznym pokoju mi dzy narodami* [Sobre una pau eterna entre les nacions] (1831), on advoca per una república europea sense fronteres, amb un poder judicial comú i unes institucions polítiques amb representants de totes les nacions. Aquest text, per forma i contingut, és considerat una primerenca proposta de constitució europea.

De la mateixa manera, Giuseppe Mazzini (1805-1872) escriptor romàntic i sobretot impulsor de la reunificació italiana aposta, en el manifest *Jove Itàlia* redactat el 1831, per una gran federació europea que uneixi a totes les nacions del continent. El 1834 Mazzini funda a Berna una organització homònima al manifest publicat tres anys abans i el 1843 llança una nova crida per construir una federació de repúbliques europees que assegurí la pau a través de fomentar la cooperació i la igualtat entre els estats.

Però si una acció obté ressò i queda gravada en l'imaginari col·lectiu de l'europeisme és el discurs de Víctor Hugo (1802-1885), destacat escriptor romàntic, en el si del 2n Congrés Internacional d'Amics de la Pau celebrat a París el 1849, organitzat precisament per Mazzini. En ell, Hugo defensa la creació d'un senat sobirà a nivell europeu recuperant el concepte d'Estats Units d'Europa introduït per Penn al segle XVII. La influència de les paraules d'Hugo es posa de manifest, per exemple, en el congrés de la Lliga Internacional i Permanent de la Pau celebrat a Gènova el 1867, on rep el suport de personatges tan diferents ideològicament com John Stuart Mill (1806-1873), Giuseppe Garibaldi (1807-1882) i Mikhaïl Bakunin (1814-1876).

En l'àmbit català, Francesc Pi i Margall (1824-1901) esdevé un dels primers pensadors del país a parlar de la necessitat de bastir una Europa unida, com queda palès a l'obra *Les nacionalitats* (1877). En canvi, no és fins a l'inici de la Primera Guerra Mundial que trobem la primera organització proeuropea amb la fundació a finals de 1914 d'Els Amics d'Europa amb un manifest fundacional signat per Miquel dels Sants Oliver (1864-1920), Carme Karr (1865-1943), Eugeni d'Ors (1881-1954), Pau Vila (1881-1980), Esteve Terradas (1883-1950) i Rafael Campalans (1887-1933).

Malauradament, no és fins després de la Primera Guerra Mundial que trobem els primers intents de transformar les velles idees europeistes en institucions que recullin els seus anhels. És l'impacte d'un conflicte sense precedents, amb més de 8 milions de morts, 7 milions de discapacitats i 15 milions de ferits, el qual obre les portes a impulsar les idees de Penn, Kant i Hugo, cercant a través de la democràcia la unificació política del continent i construint un organisme internacional per resoldre els conflictes entre estats. Aquest darrer organisme és la Societat de Nacions (1919), la qual neix debilitada pel fet de no incorporar uns EUA que desaproven les sancions de guerra sobre la República de Weimar, ni una URSS immersa en la Revolució Soviètica.

D'altra banda, la primera proposta formal d'unitat política europea la trobem ja entrada la dècada de 1920 amb la polèmica figura del diplomàtic austríac Richard Coudenhove-Kalergi (1894-1972) el qual defensa un projecte paneuropeu sostingut sobre els principis del liberalisme, el cristianisme i la responsabilitat social. En contraposició, trobem la idea del revolucionari rus Lev Trotski (1877-1940) de construir uns Estats Soviètics Units d'Europa.

El 1923 la proposta de Coudenhove-Kalergi cristal·litza amb la creació de l'organització Paneuropa —actual Unió Internacional Paneuropea, de marcat caràcter cristià conservador— la qual el 1930 envia un projecte de federació política i econòmica europea a la Comissió d'Estudis per a la Unió Europea creada per la Societat de les Nacions. En paral·lel, el primer ministre francès Aristide Briand (1862-1932), el 1929, pronuncia un impactant al·legat dels Estats Units d'Europa en el si de la 10a Assemblea de la Societat de Nacions. Del seu discurs en surt l'encàrrec d'elaborar un memoràndum sobre la viabilitat del projecte que ha de ser discutit en l'assemblea anual de la Societat de Nacions de 1930, gairebé simultàniament a la proposta de Coudenhove-Kalergi. Ambdós projectes incentiven un gran debat intel·lectual, però xoquen amb la crisi econòmica derivada del crac de 1929, l'ascens del feixisme i sobretot, la reticència dels estats a cedir sobirania.

Malgrat aquest fracàs institucional, les idees europeistes perduren. Una bona mostra són les obres franceses *Vers les États-Unis d'Europe* (1930)

del periodista Bertrand de Jouvenel (1903-1987) i *Europe* (1930) del polític Édouard Herriot (1972-1957), o a casa nostra, els treballs *Libertad y autoridad* (1928) del polític Marcel·lí Domingo (1884-1939) i *Catalunya amb Europa* (1932) de l'advocat Marià Rubió i Tudurí (1896-1961).

Del Manifesto di Ventoténe a la Convenció Europea de Drets Humans

Si la Primera Guerra Mundial suposa el primer intent de crear un organisme internacional àrbitre de la política mundial i d'unificació política d'Europa, els 50 milions de morts —13 dels quals civils—, el genocidi nazi o el llançament de les bombes nuclears nord-americanes sobre les poblacions civils d'Hiroshima i Nagasaki de la Segona Guerra Mundial obliguen a fer un pas definitiu en la construcció d'aquestes institucions. Així, l'octubre de 1945 amb la ratificació de la *Carta de les Nacions Unides* per part de 51 estats, neix l'Organització de les Nacions Unides (ONU), la qual avui té 193 membres.

Per la seva part, el projecte europeïsta també rep un important impuls, malgrat que no cristal·litza amb l'èxit que ho fa l'ONU. De fet, durant la guerra, les idees europeïstes alimenten bona part de les iniciatives que volen combatre el feixisme. D'exemples en trobem fins i tot abans de l'inici del conflicte, com l'organització britànica Unió Federal, la qual, el novembre de 1938 comença a advocar per la creació d'una Unió Federal Europea.

Dins del propi antifeixisme, cal destacar la figura d'Altiero Spinelli (1907-1986) autor, conjuntament amb Ernesto Rossi (1897-1967), del *Manifesto di Ventoténe* subtítulat *Per un'Europa libera e unita. Progetto d'un manifesto* obra cabdal del federalisme europeu modern, escrita el 1941 quan els seus autors estan reclousos a l'illa de Ventotene per la lluita contra el règim totalitari de Mussolini. L'agost de 1943, Spinelli i Rossi són alliberats i el mateix mes funden a Milà, conjuntament amb altres companys antifeixistes, el Moviment Federalista Europeu. Aquesta organització, conjuntament amb la Unió Federal britànica i gairebé 80 entitats més representants de 16 països europeus,

funden el 1946 a Hertenstein, prop de Zuric, la Unió de Federalistes Europeus (UEF, acrònim de Union of European Federalists).

Al marge de la UEF, cal destacar el naixement el 1947 de l'organització proeuropea de caràcter conservador Moviment Europa Unida, impulsada per Winston Churchill (1874-1965); del transversal Consell Francès per Europa; i la liberal Lliga Europea de Cooperació Econòmica. Precisament, l'exprimer ministre britànic, és el primer polític europeu a proposar formalment —un cop finalitzada la guerra— la necessitat d'unificar políticament Europa. Per la seva part, les diferents tradicions ideològiques també s'organitzen a escala europea. Així, el mateix 1947, la socialdemocràcia impulsa el Moviment Socialista per als Estats Units d'Europa; la democràcia cristiana, el Nous Equips Internacionals; i el liberalisme, el Moviment Liberal per a l'Europa Unida.

L'aparició de totes aquestes iniciatives esperona la creació a finals de 1947 d'un Comitè Internacional de Coordinació de Moviments per la Unitat Europea. La principal atribució del Comitè és l'organització del Congrés d'Europa, celebrat a La Haia el maig de 1948, i que serveix per reunir per primera vegada dirigents de tota l'Europa democràtica per tal que debatin i posin en marxa el procés d'unificació europea amb l'objectiu de promoure la recuperació econòmica del continent i sobretot preservar una pau amenaçada de nou per l'inici de la Guerra Freda, una confrontació entre el bloc capitalista i el bloc comunista liderats respectivament pels EUA i la URSS.

Entre els prop de 800 delegats hi ha el compositor Pau Casals (1876-1973) i el doctor Josep Trueta (1897-1977). Però al marge d'aquesta representació, el suport català al Congrés també queda palès amb la carta d'adhesió de nou exconsellers de la Generalitat de Catalunya i amb la Declaració de la Intel·lectualitat Catalana a favor de la Federació Europea, un manifest, redactat per l'historiador Ferran Soldevila (1894-1971), que es presenta en el marc del Congrés.

Sota la presidència de Churchill, el Congrés aprova un seguit de resolucions que advoquen per la gestió en comú per part dels estats d'alguns drets sen-

se que això vagi en detriment de la seva sobirania nacional; la creació d'un parlament de les nacions europees que proposi mesures per fomentar la unió política i econòmica del continent; l'elaboració d'una Carta dels Drets de l'Home; la creació d'un Tribunal de Justícia a nivell europeu; la lliure circulació de capitals; la unificació monetària i duanera; i, entre d'altres, la creació d'un Centre Europeu de la Cultura.

A l'octubre del mateix 1948, el Comitè Internacional de Coordinació de Moviments per la Unitat Europea es transforma en el Moviment Europeu, amb l'ex-president francès Léon Blum (1872-1950) a la presidència d'honor i que té com a principal funció coordinar les accions dels diferents moviments europeistes nacionals. Així, el 1949 neix a París el Consell Català del Moviment Europeu, iniciativa de quatre destacats exiliats a França, —Joan Sauret (1899-1985), Josep Rovira (1902-1968), Enric Adroher (1908-1987) i Josep Sans (1917-1993)— i presidit per Carles Pi i Sunyer (1888-1971), el qual esdevé un important instrument de la lluita antifranquista a nivell internacional.

Una de les primeres iniciatives del Moviment Europeu és la redacció d'un text que actuï com a declaració de principis per guiar el procés d'integració europea. Aquest text s'aprova en una junta general celebrada a Brussel·les entre el 25 i el 28 de febrer de 1949. El text, sota el títol **Conclusions i recomanacions adoptades en el míting inaugural del Consell Internacional del Moviment Europeu**, advoca per la interdependència política i econòmica per garantir la pau i la llibertat dels pobles d'Europa, i la defensa d'unes institucions democràtiques i d'un sistema econòmic al servei de les persones. En paral·lel, el document recomana la creació d'una Assemblea Europea on hi estiguin representats els diferents països europeus i una Cort Europea dels Drets Humans.

D'aquesta manera, pocs mesos més tard, neix el Consell d'Europa amb seu a Estrasburg, una organització internacional configurada actualment per 47 estats europeus —més el Vaticà, els EUA, Canadà, Japó i Mèxic com observadors— amb la finalitat de defensar els drets humans, les democràcies parlamentàries i les relacions pacífiques i d'amistat entre els diferents països

d'Europa. L'any següent, el 1950, el Consell d'Europa aprova a Roma el *Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals* —més conegut com a *Convenció Europea de Drets Humans*, en vigor des de 1953—, la qual es dota el 1954 del Tribunal Europeu de Drets Humans per vetllar pel seu compliment.

El Consell d'Europa és un clar exemple del predomini dels plantejaments unionistes i funcionalistes en el procés d'integració europea. D'aquí, la campanya que la UEF porta a terme entre 1949 i 1950 pel que anomena Pacte Federal Europeu, un intent de transformar l'Assemblea Consultiva del Consell d'Europa en una Assemblea Constituent de la Federació Europea a través d'una petició signada per milers de ciutadans europeus.

De la Comunitat Econòmica del Carbó i l'Acer al Tractat de Lisboa

Si els plantejaments unionistes tenen el seu màxim exponent en el Consell d'Europa, una clara mostra de la fortalesa de les idees funcionalistes la trobem en la creació el 1951 de la Comunitat Econòmica del Carbó i l'Acer (CECA) amb la signatura del Tractat de París. Els principals impulsors de l'acord són el ministre d'Afers Estrangers francès Robert Schuman (1886-1963) i l'economista Jean Monnet (1888-1979) els quals, el 1950, presenten un document —conegut com la *Declaració Schuman*— on proposen als diferents països que integren el Consell d'Europa gestionar conjuntament la producció d'acer i carbó, elements imprescindibles no només pel desenvolupament econòmic, sinó també pel rearmament. El canceller alemany Konrad Adenauer (1876-1967) i el primer ministre italià Alcide de Gasperi (1881-1954) de seguida donen suport a una iniciativa que finalment és subscripta —a part de la República Federal d'Alemanya i Itàlia— pels governs de Bèlgica, França, Luxemburg i els Països Baixos. Aquest tractat és considerat l'origen de l'actual Unió Europea.

La bona experiència de la CECA incentiva l'impuls d'altres projectes de caràcter similar. D'aquesta manera, el 1955 i per encàrrec dels membres de

la CECA, Paul-Henri Spaak (1899-1972), exprimer ministre belga, inicia l'elaboració d'uns informes sobre la possibilitat de cooperar a nivell europeu en àmbits més generals de l'economia —mercat comú; coordinació de la política econòmica; llibertat de circulació de persones, béns i capitals; política agrària comuna...— i en matèria d'energia nuclear. Aquest és l'origen dels Tractats de Roma de 1957, subscrits pels mateixos països de la CECA, i a través dels quals es crea la Comunitat Econòmica Europea (CEE) —presidida pel polític alemany Walter Hallstein (1901-1982)— i la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (CEEA, però coneguda popularment com a Euratom) —presidida per l'enginyer francès Louis Armand (1905-1971).

Amb la signatura dels Tractats de Roma, i partint de l'assemblea consultiva de la CECA, el 1958 es crea l'Assemblea Parlamentària Europea, amb Schuman de president. En un primer moment, els membres d'aquest organisme assessor s'agrupen per estats, però a partir del maig del mateix 1958, els diputats passen a adscriure's a grups que representen les diferents famílies polítiques europees. Aquest canvi és considerat l'acte fundacional de l'actual Parlament Europeu, el qual adquireix aquest nom el 1962.

D'altra banda, l'èxit del funcionalisme deriva en una crisi del federalisme europeu, el qual es divideix entre els que creuen que cal supeditar la integració econòmica a una unitat política sostinguda sobre una constitució i els que, per contra, són partidaris d'acceptar el model aplicat en considerar que són petits avenços cap a una futura federació europea. Aquestes divergències arriben a la seva màxima ebullició el 1956, coincidint amb la proposta de creació de la CEE, unes tensions que porten al trencament de la UEF i la creació del Moviment Federalista Europeu (MFE) —partidari de la via constitucional de màxims— i de l'Acció Federalista Europea (AFE) —que accepta el model de mínims aplicat. La proposta d'integració per la via constitucional queda recollida a la **Carta Federalista** aprovada en el 10è Congrés del MFE celebrat a Montreux el 1964. Aquest document, malgrat tenir 50 anys d'història, no ha estat superat per cap altre text polític a l'hora de definir les característiques bàsiques del projecte de construcció d'una Europa federal.

Malgrat aquests plantejaments crítics, la integració europea no es detura, com mostra l'inici del procés d'incorporació d'estats que fins al moment s'han mantingut al marge dels tractats europeus, una voluntat d'ampliació que alhora posa en evidència les dificultats per bastir un projecte compartit entre els diferents estats d'Europa. Aquest fet queda palès amb les negociacions de Gran Bretanya, Dinamarca i Irlanda per ingressar a la CEE, les quals s'inicien el 1961 però no culminen fins el 1973 davant les reticències britàniques a acceptar alguns dels punts del tractat. Un altre exemple d'aquestes dificultats el trobem en el cas de Noruega, la qual sol·licita l'ingrés a la CEE el 1962 però és vetada per França i deu anys més tard, al 1972, un cop assolit l'acord d'integració, la població noruega rebutja el pacte en un ajustat referèndum.

Entremig d'aquest primer procés d'ampliació europea, se signa el Tractat de Fusió de les Comunitats Europees (1965) —més conegut com a Tractat de Brussel·les—, donant lloc a partir de 1967 a les Comunitats Europees (CE), unió de la CECA, CEE i Euratom, els quals, passen a tenir un sol organisme executiu per vetllar pel compliment dels tractats: la Comissió Europea.

El següent pas cap a una major integració és, tal i com preveuen els Tractats de Roma, l'elecció dels membres del Parlament Europeu mitjançant sufragi universal directe. Aquesta perspectiva, conjuntament amb l'èxit de les CE, incentiva el procés de reagrupament del federalisme europeu, el qual culmina el 1973 amb la reunificació del MFE i l'AFE, creant de nou la UEF. Al mateix any es crea la Confederació Europea de Sindicats, la qual agrupa les principals organitzacions de treballadors d'Europa.

Amb la fi de la dictadura i la recuperació de les llibertats democràtiques, es reprèn la tradició federalista europea a l'interior de Catalunya. Així, el 1978 es funda la Joventut Europea Federalista de Catalunya (JEF-C), la qual el 1979 passa a ser membre de ple dret de Joves Federalistes Europeus (JEF), organització juvenil de la UEF, fundada el 1973. Però lamentablement, el 1984 la JEF-C s'incorpora a l'organització estatal espanyola de la JEF, perdent la seva representació internacional.

D'altra banda, l'elecció el 1979 del primer Parlament Europeu escollit directament per la ciutadania obre una nova etapa en el procés d'integració, marcada per successius processos d'ampliació i la recerca d'una unió institucional més forta. Sobre el procés d'ampliació, al llarg dels anys 1980, el projecte europeu abraça a estats del sud del continent que volen enfortir el sistema democràtic després de viure sota règims dictatorials les darreres dècades. Així, el 1981 Grècia s'incorpora a les CE, seguida el 1986 per l'Estat espanyol i Portugal. Un cas especial és el de l'antiga República Democràtica Alemanya, la qual s'incorpora a les CE el 1990 sense cap negociació prèvia per la via de la reunificació alemanya després de la caiguda del mur de Berlín (1989). De la mateixa manera, també cal destacar el cas de Grenlàndia, territori autònom de Dinamarca que el 1982 a través d'un referèndum decideix sortir de les CE en desaprovant la política pesquera europea.

Des del punt de vista institucional, el Parlament Europeu aprova el 1984 el Tractat d'establiment de la Unió Europea en la línia d'assolir una major integració política. Aquesta iniciativa no prospera en no ser ratificada pels estats però en canvi, assenta la necessitat de promoure un reforçament de les institucions polítiques comunes. Un clar exemple d'aquesta dinàmica el trobem amb l'Acta Única Europea, que sota el lideratge de Jacques Delors (1925) —llavors president de la Comissió Europea— entra en vigor el 1986. Aquest text és el precedent més immediat del Tractat de Maastricht (1992) o Tractat de la Unió Europea a través del qual es dona forma a la Unió Europea (UE). D'aquesta manera, a partir de 1993, la UE comença a caminar cap a la creació definitiva d'un mercat comú —l'euro com a moneda; Banc Central Europeu; Acords d'Schengen pels quals s'estableix la lliure circulació de persones, béns i capitals...—, d'una política exterior i de seguretat comuna —sostinguda sobre els principis de la democràcia, els drets humans i l'ajuda humanitària— i d'un sistema de cooperació policial i judicial en matèria penal —creació de l'Europol, especialitzada en crim organitzat, terrorisme i tràfic de drogues, armes i persones.

En aquest context, Esquerra Republicana de Catalunya, aprova la vigent Declaració Ideològica en el 19è Congrés Nacional celebrat a Barcelona el 1993

on advoca per construir una Europa de les nacions, de l'Atlàntic als Urals, deslliurada de la submissió al poder financer i on tots els pobles europeus hi siguin representats en igualtat de condicions.

El 1995 la UE viu una nova ampliació amb l'entrada d'Àustria, Finlàndia i Suècia. En canvi, la població de Noruega rebutja entrar-hi —com ja havia fet el 1972— a través d'un referèndum celebrat el 1994. Precisament, la voluntat d'incorporar nous estats en el si de la UE incentiva el debat sobre la necessitat de dotar-se d'una estructura institucional més forta i eficient. Aquesta qüestió, s'intenta resoldre sense èxit amb el Tractat d'Amsterdam —en vigor des de 1999— i posteriorment, amb el Tractat de Niça —en vigor des de 2003—, posant de manifest l'esgotament dels acords intergovernamentals com a mètode per guiar la integració europea.

La necessitat de buscar unes noves bases per consolidar el projecte europeu desemboquen en la Convenció per al futur d'Europa, on els grups parlamentaris europeus conjuntament amb representants de la societat civil organitzada —sindicats, ONG...— i membres de països candidats a formar part de la UE treballen entre el 2001 i el 2003 en la redacció d'una proposta de Constitució europea que certifiqui la naturalesa política de la UE. D'aquesta manera, el concepte de Constitució Europea supera la família federalista i és abraçat per la majoria de partits polítics europeus.

El 2004, Polònia, República Txeca, Eslovàquia, Estònia, Letònia, Lituània, Xipre, Malta, Hongria i Eslovènia s'incorporen a la UE i el mateix any, s'inicia el procés de ratificació del Tractat de Roma o Tractat pel qual s'estableix una Constitució per a Europa. Molts països opten per sotmetre l'aprovació a referèndum. És el cas de França i els Països Baixos on el Tractat és rebutjat el 2005 per la ciutadania sobretot per la manca de perspectiva social del text i la reticència a cedir sobirania a un ens supraestatal.

L'intent de sortida d'aquest atzucac és l'aprovació el 2007 —el mateix any que s'incorporen a la UE Romania i Bulgària— del Tractat de Lisboa, el qual recull bona part de les aportacions del Tractat de Roma. Aquest text, amb

l'excepció d'Irlanda, no ha estat sotmès al veredict de les urnes, constatant que, malgrat els innegables avenços, el projecte de la UE continua sent bàsicament una unió d'estats allunyada de l'ideal federalista. I és que assolir una unió política real conjuntament amb una ampliació que abasti la totalitat de pobles i nacions d'Europa és el principal repte al qual continua enfrontant-se a dia d'avui la UE.

Fidel a la seva trajectòria europeïsta, Catalunya no es manté al marge d'aquest debat. Així, amb la voluntat de treballar per construir una Europa federal i fomentar la participació dels ciutadans de Catalunya en la construcció europea, el 2008 es funda a Barcelona Horitzó Europa. Des de finals de 2013, aquesta organització és membre de la UEF, assumint el compromís de fer d'ambaixadora del federalisme europeu a l'Estat espanyol.

Amb relació a l'ampliació, el 2013 la UE va sumar un nou soci, Croàcia. Per la seva part Sèrbia i Montenegro ja han iniciat converses per seguir el seu camí. Tots ells són països nascuts de les cruentes guerres balcàniques de la dècada de 1990, les primeres en territori europeu des de la Segona Guerra Mundial. Europa i especialment la UE no només no aconsegueixen evitar aquests conflictes sinó que s'inhibeixen, traint els seus principis fundacionals.

En contrast amb els Balcans, aquest 2014 Catalunya i Escòcia, dues nacions que ja formen part de la UE, decidiran, en referèndum, si es constitueixen en estats. Dos processos que a través de mitjans escrupolosament democràtics busquen exercir el dret a l'autodeterminació dels pobles. Un exercici rigorós de la voluntat popular de ciutadans europeus que obliga a la UE a afrontar el repte de la seva ampliació interna.

Més informació

Unió de Federalistes Europeus
www.federalists.eu

Horitzó Europa
www.horitzo.eu

**CONCLUSIONS
I RECOMANACIONS
ADOPTADES AL
MÍTING INAUGURAL
DEL CONSELL
INTERNACIONAL
DEL MOVIMENT
EUROPEU**

BRUSSEL·LES 1949

PRINCIPIS DE LA POLÍTICA EUROPEA

1. En un món dominat per unitats polítiques i econòmiques de dimensions continentals, les nacions europees no poden suposar que sobreviuran a base de la independència política o econòmica. Europa ha de romandre unida, no només per mantenir la pau i la llibertat dels pobles que l'habituen i per recuperar-ne i augmentar-ne la prosperitat material, sinó per fer valer un cop més aquests principis que ara es veuen amenaçats i que s'han de preservar, així com donar-los aires renovats integrant-los en una nova estructura.
2. Les característiques essencials de l'esperit genuí d'Europa són l'amor per la llibertat, l'hostilitat contra els totalitarismes en totes les seves formes, la cerca humil i seriosa de la veritat i, sobretot, el respecte per la personalitat humana i per les persones com a individus. D'aquestes característiques en neix no una tolerància poc generosa amb la diversitat, sinó un alegre reconeixement del seu mèrit. Aquests valors morals, que són el resultat de dos mil anys de civilització i que es van consolidar en la resistència al nazisme i al feixisme, han d'inspirar l'organització present i futura d'Europa.
3. La cultura europea s'expressa a través de la tradició democràtica que compartim totes les nacions que la formen. Tots els ciutadans creiem en un estat de dret que és independent de l'Estat i que alhora posa els fonaments i estableix els límits de l'autoritat de l'Estat. Creiem que la personalitat humana és sagrada i que les llibertats fonamentals que porta associades s'han de garantir contra qualsevol forma de totalitarisme. D'altra banda, creiem que l'individu existeix únicament en relació amb els seus semblants i com a membre de comunitats orgàniques; comunitats que, dins dels límits de la seva competència, han de tenir un grau con-

siderable d'autonomia, sempre que es mantingui la disciplina col·lectiva necessària. En darrer lloc, creiem que el concepte de democràcia implica la llibertat d'emetre crítiques i, per tant, el dret d'oposició.

4. Un sistema econòmic i social o una institució política no és mai un fi en si mateix; no és més que un mitjà per crear les condicions favorables en què la personalitat humana es pugui desenvolupar i enfortir. El poder econòmic s'hauria de veure com una responsabilitat i s'hauria d'aplicar en vista a satisfer els interessos de tothom. Els mètodes que s'han d'aplicar i les institucions polítiques i econòmiques que cal crear han d'inspirar sobretot un sentit de la responsabilitat personal i encoratjar al màxim les iniciatives individuals.
5. Europa ha nascut en una època en què les nacions que la formen estan experimentant una transformació social profunda. En el si dels nous organismes els treballadors han de tenir un paper actiu en la gestió i en l'exercici de l'autoritat amb tota la seva capacitat tècnica i política.
6. No es tracta de triar entre llibertat i autoritat, ni tampoc entre una economia lliure i una de col·lectiva, sinó de crear una síntesi de totes dues opcions, les quals, lluny de ser conceptes oposats, es poden combinar per tal d'assolir objectius constructius.
7. La Unió Europea no hauria d'admetre cap estat que no accepti els principis fonamentals de la Carta dels Drets Humans o que no es declari disposat i compromès a garantir-ne l'aplicació. En conseqüència, el sistema europeu que es creï no podrà acceptar de forma oficial, malauradament, determinades nacions europees, siguin occidentals o de l'Est. No obstant, no es pot acceptar com a permanent la frontera que divideix els estats lliures de la resta de nacions europees. La nostra aspiració és la unió de tots els pobles d'Europa en un marc de llibertat.
8. Cal convidar immediatament Alemanya Occidental (i la resta d'Alemanya quan sigui possible) perquè formi part integral d'aquesta nova comunitat,

en què els ciutadans de totes les nacions tindran els mateixos drets i les mateixes obligacions.

9. Qualsevol unió ha de tenir en compte els vincles especials que comparteixen determinades nacions amb països estrangers. Cal preservar i enfortir les relacions tradicionals entre les metròpolis i els territoris que gaudeixen d'autonomia política amb vista a un benefici mutu. D'altra banda, Europa ha d'ajudar de manera activa els territoris actualment dependents per tal que assoleixin un règim de llibertat política que els permeti participar completament dels avantatges polítics, econòmics i socials de l'associació europea, i perquè tinguin representació a les organitzacions europees d'acord amb les pràctiques constitucionals de cada país.
10. Els valors europeus només es poden preservar en la mesura que rebim aires i fonaments nous per mitjà de noves institucions polítiques.

Si no es creen aquestes noves institucions, les organitzacions i els serveis europeus, que ja són una realitat o estan en fase de creació, aviat esdevindran ineficaços, o a causa de les circumstàncies tendiran a usurpar les funcions de govern i al seu lloc hi establiran una tecnocràcia sense control.

11. El Consell Internacional del Moviment Europeu constata amb satisfacció la decisió que han pres els governs de les Cinc Potències de Brussel·les per crear un Consell Europeu de Ministres i una Assemblea de Consultes Europea seguint les recomanacions del Congrés de La Haia. Aquesta decisió és un pas important cap a l'exercici comú de determinats poders de sobirania definits.
12. El Moviment Europeu, que té la intenció que aquestes institucions assoleixin la màxima eficiència i siguin compatibles amb les circumstàncies actuals, ha redactat un document independent que tracta la qüestió de l'Assemblea.

13. En vista de les alteracions estructurals profundes que l'economia mundial ha experimentat durant els darrers vint-i-cinc anys, accentuades per les dues guerres mundials, Europa no pot assolir una nova estabilitat sense adoptar una nova política econòmica. Els problemes derivats de la integració de l'economia europea s'exposaran a la conferència que se celebrarà a Westminster i no podem anticipar les conclusions que se'n podran extreure. Però caldria orientar aquesta política vers una explotació més racional i més harmònica dels recursos d'Europa amb l'objectiu de millorar progressivament l'estàndard de vida dels ciutadans europeus. És només d'aquesta manera que Europa es pot rehabilitar, contribuir a la prosperitat universal i assegurar-se la pròpia defensa. Aquesta nova política econòmica, per a la qual la cooperació de l'Organització Europea per la Cooperació Econòmica (OECE) a París pot ser de gran ajuda, implica com a mínim un pla general de producció per a les indústries bàsiques de l'Europa Occidental i l'eliminació progressiva de les barreres nacionals actuals contra la lliure circulació de persones, mercaderies i capital. S'ha de dur a terme urgentment la integració de les indústries pesants de l'Europa Occidental, ja que constitueix el fonament necessari de l'economia de la Unió en conjunt. Des d'aquest punt de vista, l'Estatut del Ruhr no ha de continuar sent un règim excepcional, sinó que s'hauria d'utilitzar com a pas cap a la creació d'institucions comunes de l'Europa Occidental.

14. Per tant, s'han de tenir en compte qüestions morals i materials imprescindibles per a la unió d'Europa. La tolerància de la diversitat, que li ha permès tenir un paper tan important en la Història, s'expressarà a través d'un nou ordre en què la llibertat anirà de la mà de la disciplina. A partir d'aquí fluirà una nova vitalitat, que garantirà la independència i una existència continuada a Europa com a força vital per a la civilització en els assumptes mundials.

RECOMANACIONS

- A. Se sol·licita que els diversos parlaments nacionals nomenin els delegats de l'Assemblea Europea per tal de representar les forces vitals de cada país.
- B. Això no obstant, cada parlament serà lliure de nomenar només aquells delegats que es comprometin a contribuir amb lleialtat a l'establiment de les institucions democràtiques en una Europa unida.
- C. El nombre de membres hauria de ser de tres-cents com a mínim per representar els països que avui dia tenen un govern democràtic. És molt recomanable que cada representació nacional inclogui elements parlamentaris i no parlamentaris. D'una banda, els parlamentaris s'haurien de designar de tal manera que les parts constituïdes en cada parlament interessat estiguin representades adequadament. D'altra banda, pel que fa als no parlamentaris, s'hauria de reservar un lloc ben merescut als promotors de la cooperació europea.
- D. Des de la primera sessió, l'Assemblea Europea hauria d'incloure representants de tots els països europeus que tinguin un govern democràtic, incloent-hi els d'Alemanya Occidental.
- E. A banda de les representacions nacionals, s'hauria de garantir una altra forma de representació. L'Assemblea hauria d'eleger personalitats seleccionades pel seu caràcter representatiu europeu, incloent-hi ciutadans de països que actualment no es poden expressar en el marc de la democràcia. El Moviment Europeu hauria de fer suggeriments en aquest sentit.

- F. La naturalesa de l'Assemblea com a representant del conjunt d'Europa s'ha de ratificar des de la primera sessió i se suggereix que la Sala de Plens inclogui un nombre determinat de seients reservats per als representants de països que no es poden expressar en el marc de la democràcia. Aquests seients buits servirien de gest de solidaritat amb tots els pobles d'Europa.
- G. L'Assemblea Europea ha de tenir el dret de debatre qualsevol assumpte d'interès per a la Comunitat Europea. Així mateix, el Consell de Ministres hauria de remetre a l'Assemblea qualsevol qüestió que afectés l'organització d'Europa per sotmetre-la a debat.
- H. L'Assemblea Europea hauria de reunir-se almenys 45 dies a l'any, dividits en dues o tres sessions.
- I. L'Assemblea hauria de celebrar un nombre determinat de comitès permanents.
- J. L'Assemblea Europea hauria de tenir a la seva disposició una secretaria general competent.
- K. El Moviment Europeu expressa la gratitud dels pobles d'Europa als governs que ja han acordat participar en les noves institucions i fa una crida als altres governs democràtics europeus perquè s'hi afegixin.
- L. En darrer lloc, el Moviment Europeu demana a tothom que reflexioni sobre la importància d'aquestes recomanacions, que, si s'apliquen ràpidament, poden contribuir en gran mesura a la unió urgent d'Europa.

TRIBUNAL EUROPEU DE DRETS HUMANS

El Consell Internacional del Moviment Europeu, reunit a Brussel·les del 25 al 28 de febrer de 1949,

ATÈS que és de gran importància garantir els drets humans de manera eficaç a tots els països europeus, i

ATÈS que la protecció jurídica d'aquests drets es pot garantir de manera immediata als països de la Unió Europea;

I. RECOMANA la creació d'un Tribunal Europeu de Drets Humans a partir d'una convenció acordada entre els estats membres de la Unió Europea, tenint en compte les consideracions següents:

- a) Els drets que el Tribunal ha de garantir són els drets individuals, familiars i socials de naturalesa econòmica, política, religiosa o d'altres tipus establerts a la Declaració dels Drets Humans de les Nacions Unides, que s'han de protegir per mitjà de procés judicial.
 - I. Seguretat física i de la salut,
 - II. Prohibició d'arrest, detenció i exili arbitraris,
 - III. Prohibició de l'esclavisme, la servitud i treballs forçats de manera discriminatòria,
 - IV. Llibertat de creença, pràctica i educació religioses,

- V. Llibertat de paraula i d'expressió d'opinió general,
 - VI. Llibertat d'associació i de reunió,
 - VII. Prohibició de la interferència amb els assumptes familiars,
 - VIII. Consideració de la llar com a lloc sagrat,
 - IX. Igualtat davant la llei,
 - X. Prohibició de la discriminació per raó de religió, raça, origen nacional o ideologia política o d'una altra naturalesa,
 - XI. Prohibició de la privació arbitrària de la propietat,
 - XII. Llibertat per presentar demandes respecte de qualsevol incompliment de la Part I d'aquesta Convenció en el territori de qualsevol estat que hi estigui adherit.
- b) El Tribunal tindrà jurisdicció per resoldre tots els casos en matèria dels drets esmentats derivats d'accions legislatives, executives o judicials. Si el Tribunal determina que hi ha hagut una infracció, pot assegurar-ne la reparació, sol·licitar que les autoritats nacionals emprenguin accions penals o administratives contra la persona responsable o dictaminar que l'acció no vàlida es revoqui, es cancel·li o s'esmeni.
- c) Els governs dels estats membres, així com totes les persones físiques i jurídiques, tant si són nacionals com si estan domiciliades en algun d'aquests estats, tindran dret de comparèixer davant del Tribunal. El Tribunal no acceptarà cap demanda a tràmit tret que s'hagin seguit tots els passos que estableix l'ordenament jurídic nacional, sempre que no hi hagi un retard no raonable a l'hora de fer-les efectives.

- d) El Tribunal estarà format per nou membres elegits entre persones de grans valors i caràcter professional.
- e) Es constituirà una Comissió Europea de Drets Humans formada per set membres independents de qualsevol govern. La Comissió s'encarregarà de supervisar el compliment de la Convenció relacionada amb el Tribunal Europeu i haurà de presentar un informe anual als òrgans competents del Consell d'Europa. A més, la Comissió rebrà totes les demandes. Així mateix, les investigarà i podrà dur a terme indagacions en el territori dels estats afectats, que hauran d'oferir les instal·lacions necessàries per al desenvolupament de les indagacions. En cas que la Comissió determini que la demanda s'ha de contemplar, pot emetre les recomanacions adequades a les parts amb l'objectiu d'assolir un possible acord sobre les qüestions corresponents per mitjà de conciliació. Si no es pot assolir un acord, la Comissió pot presentar el cas, tant si ha emès la recomanació com si no, davant el Tribunal, o pot autoritzar que el Tribunal determini qualsevol qüestió o assumpte sorgit a partir d'una demanda entre les parts.
- f) En el supòsit que no es compleixi una recomanació de la Comissió o un dictamen del Tribunal, l'assumpte es pot presentar davant els òrgans competents del Consell d'Europa. Aquests òrgans apel·laran la part en qüestió perquè la compleixi i en cas d'incompliment continuat, decidiran aplicar les mesures que considerin adequades.

Text aprovat al Miting inaugural del Consell Internacional del Moviment Europeu, celebrat a Brussel·les del 25 al 28 de febrer de 1949.

CARTA FEDERALISTA

MONTREUX 1964

Des del final de l'última guerra, en un món que no ha trobat ni el seu equilibri ni la seva tranquil·litat, hi ha un cert nombre de fites aconseguides i d'institucions que, a través de les ruïnes i de les restes d'un passat malaurat, s'esforcen per preparar un futur millor. Una mica a les palpentes, el món i Europa en particular han pres iniciatives per sortir d'un liberalisme ja superat però sense caure en règims totalitaris.

Aquests brots de futur encara fràgils, que provenen d'una recerca comuna als països que han romàs lliures, són en particular:

- La construcció de l'Europa dels Sis, que vol instaurar, entre les nacions, unes relacions més estables que les aconseguides en les aliances i els tractats anteriors;
- El manteniment d'una solidaritat humana entre les excolònies i les seves exmetròpolis, ara que s'han desfet els llaços pròpiament polítics; una solidaritat que es manifesta en particular amb acords culturals, financers, econòmics, etc., difícilment imaginables fa un temps;
- La creació d'organismes internacionals o supranacionals que tendeixen, amb més o menys èxit, a disposar de poders reals, com l'ONU, l'OTAN, les Comunitats Europees...;
- Els esforços de descentralització que, en diferents països, posen remei a la concentració excessiva de tipus jacobí, com els moviments municipalistes i regionalistes.

Des de fa vint anys, aquests intents, sorgits en ordre dispers i que com a conjunt constitueixen l'única esperança de salvació per al món lliure, no han

parat de multiplicar-se sense ser conscients, no obstant, del pensament implícit o explícit que els impulsa.

Aquest pensament és el federalisme.

Els federalistes, disposats a desenvolupar aquests diferents intents dels quals en som sovint els iniciadors, però dels quals també en denunciem la timidesa; determinats a fer comprendre a l'opinió pública la importància espiritual i la coherència dels diversos esforços empresos, ens hem reunit per redactar una Carta que pugui constituir la base ideològica de l'acció política que cal emprendre.

Els federalistes creiem que, d'aquesta manera, podrem aportar llum sobre allò que ha ocorregut els últims vint anys, consolidar allò que existeix i preparar els esdeveniments futurs per a la pau i la llibertat al món.

1. INTRODUCCIÓ

Malgrat els progressos tècnics i un equipament material cada cop més potent, el món contemporani, desconcertat, topa amb dificultats inextricables. La crisi afecta tots els aspectes de la vida. Tots els esforços que s'han fet fins ara per resoldre-la, tant en el bloc «comunista» com en el bloc dels països «lliures», han resultat en va o insuficients.

Calen, avui dia, solucions originals, conformes alhora amb les xifres del món modern i amb la realitat tant de l'ésser humà com de la societat: cal superar l'individualisme liberal i el col·lectivisme gregari. Aquestes noves solucions, alhora rigoroses i flexibles, són les solucions federals.

Només els mètodes federals poden permetre el naixement d'institucions que siguin respectuoses amb la llibertat humana i, alhora, que puguin proporcionar l'eficàcia que reclama aquest segle; institucions que ofereixin a les persones, mitjançant l'exercici de responsabilitats concretes i la participació activa en les grans tasques col·lectives de la nostra època, els mitjans per assolir la plena realització, en condicions de seguretat i benestar.

Una transformació d'aquesta magnitud representa una revolució. Oposada especialment al sistema de sobirania nacional acaparada pels estats, un sistema anacrònic incapaç de resoldre els problemes vitals que es plantegen a la humanitat, aquesta revolució requereix una primera etapa decisiva: la construcció d'una Europa federada. Terra dels éssers humans per excel·lència, el nostre vell continent, que manifesta en nombrosos aspectes una nova joventut, sabrà trobar en les seves tradicions les fonts de la necessària renovació per al major benefici de tots els seus habitants i del conjunt de tota la humanitat.

2. EL NOSTRE MÓN TRAVESSA UNA CRISI TOTAL

La crisi del nostre temps té diverses causes: morals, intel·lectuals, socials, polítiques, etc., però els seus efectes es veuen considerablement agreujats per la inadaptació de les estructures de tots els àmbits a un desenvolupament tècnic sense precedents.

Malgrat els seus innegables beneficis, la civilització tecnificada ens situa davant de terribles perills.

1. Aspectes beneficiosos de l'era tecnològica

- a) S'han assolit avenços considerables en matèria d'energia, tant en producció com en distribució.
- b) En els països industrialitzats s'ha reduït la duresa del treball i ha augmentat el nivell de vida, que continua creixent amb força.
- c) A tot arreu —fins i tot als països en vies de desenvolupament— la higiene, l'ensenyament i la cultura són accessibles per a cada cop més població.
- d) El desenvolupament dels mitjans de comunicació i d'intercanvi, així com la interdependència econòmica i social, apropen les persones, els pobles i els continents, un procés que prefigura la unitat planetària i de la humanitat, simbolitzada en els inicis de l'exploració de l'espai extraterrestre, per travessar els pitjors moments convulsos.

2. Aspectes negatius: crisi total

- a) A escala individual causen estralls el desarrelament i la deshumanització. Arrencat dels seus marcs naturals de vida i pensament, presa de la multitud i de les màquines, l'home «massificat», proletaritzat, està esdevenint l'esclau de les seves pròpies creacions. L'amenaça, insidiosa i multiforme, afecta l'ésser humà tant en el treball com en l'oci, tant el productor com el consumidor. L'individu queda desarmat i sense defenses davant la dominació de la tècnica, la dictadura dels monopolis, l'anonimat de la burocràcia i els excessos de la publicitat i la propaganda. Com a conseqüència, unes minories, sovint ocultes, exerceixen un poder incontrolable i incontrolat. Això afecta totes les classes, tots els pobles, tots els continents; la democràcia està en procés d'esdevenir un nom buit de qualsevol contingut.
- b) A escala de les nacions, a tot arreu hi ha centralització, esclerosi de les institucions representatives, degradació de la vida cívica i, a la fi, l'estatalisme totalitari.

En algunes dècades l'estat ha patit una metamorfosi. Temps enrere només pretenia fer d'àrbitre, però heus ací que actualment el veiem convertit en amo de tots els sectors de la vida econòmica, social i cultural. Tot depèn d'ell, res no es pot fer sense ell: individus, famílies, associacions, municipis, comarques, regions, sindicats, empreses, professions, escoles, universitats... ningú pot actuar sense la seva ajuda, la seva autorització, la seva ordre. Els cossos anomenats intermediaris han quedat molts o sotmesos, la societat està cada cop més dispersa, atomitzada, i les persones i els grups són lliurats irrevocablement al més fred dels monstres freds: l'estat contemporani.

De la manera en què es troben actualment, els partits polítics resten impotents per enfrontar-se als problemes que planteja una revolució com aquesta. Havent perdut el contacte amb les masses que asseguren representar i amb les dades de la història, ja no són ni intèrprets del poble, ni garants ni protectors dels individus o de les col·lectivitats. Esdevinguts mecanismes centralitzats, manipulats per un aparell dirigent que ja no

està connectat a la realitat, es revelen incapaços de renovar democràticament l'ordre social; l'únic que poden fer és intentar sobreviure, ja sigui al poder o a l'avantcambra del poder.

Ni tan sols el sindicalisme mateix no s'escapa d'aquest procés de degeneració i d'inserció en l'ordre establert. Per tal que els sindicats no caiguin en el mateix destí que els partits, és necessari realitzar un esforç d'imaginació, de renovació, de creació.

Pel que fa al Parlament, el caràcter cada cop més tècnic de les tasques governamentals, així com la concentració excessiva d'atribucions a nivell del poder central, han fet que deixi de ser apte per exercir de forma efectiva el seu doble paper legislador i de control. Les seves lleis, elaborades en despatxos ministerials, són compromisos mediocres entre l'arbitrarietat del poder, la rutina administrativa, l'abstracció dels tecnòcrates i les influències contradictòries dels grups de pressió. Arreu del món la democràcia posa de manifest la seva feblesa en recular no només davant d'un poder cada cop més personalitzat, sinó també i sobretot davant de la voluntat de l'estat, centralitzador i «massificador», d'esdevenir totpoderós.

- c) A escala internacional es desencadena la perillosa anarquia de les sobiraniaes nacionals, i més quan es mostren il·lusòries, amb el seu seguici de rivalitats, de lluites hipòcrites, amenaces, desordres i conflictes declarats o latents. Cada estat s'esforça per defensar o fins i tot ampliar l'imperi de la seva sobirania en detriment dels altres i sense preocupar-se del bé comú de la humanitat. Com els països occidentals, les noves nacions que han accedit a la independència cauen en un nacionalisme d'allò més anacrònic, que els exposa a la cobdícia del neocolonialisme, occidental o soviètic. Els desenganys i les incoherències de l'ONU —una simple juxtaposició, falsament igualitària, d'egoismes nacionals— proporcionen una prova permanent d'aquest deplorable estat de les coses. Les potències nuclears, el nombre de les quals no pot fer més que augmentar, atesa la pròpia anarquia de les sobiraniaes nacionals, entren en una via de terror atòmica recíproca.

S'està destinant una quantitat ingent de recursos en armaments insensats mentre més de dos terços de la humanitat pateix fam, misèria, malalties, i mentre enormes estocs d'aliments esperen en va els seus consumidors.

Els més lúcids d'entre els homes temen el pitjor: s'adonen que l'evolució de la història no és necessàriament cap a millor, que la humanitat no progressa de forma automàtica cap endavant i que, malgrat totes les seves conquestes, ja siguin materials, artístiques o espirituals, algun dia podria arribar a desaparèixer de la faç de la terra. El sentiment de l'absurd, un «per a què!» desesperat ja no està reservat als escriptors més pessimistes, sinó que comença a arribar a la gent del carrer.

Davant d'una crisi total, cal una resposta total: la del federalisme.

3. EL MISSATGE DEL FEDERALISME

1. El federalisme és un humanisme. Agafa l'home real com l'origen, el motor i l'objectiu de totes les activitats. L'ésser humà no és només un individu objecte d'estadístiques: és una persona concreta, lliure i responsable, carn i esperit alhora, pensament i acció, ser i esdevenir, del qual cal respectar totes les riqueses.
2. Respectar la persona implica reconèixer i protegir totes les comunitats legítimes —naturals, històriques o voluntàries— a les quals pertany i sense les quals no podria desenvolupar-se ni fins i tot viure. A diferència dels sistemes jacobins —«democràtics» o «comunistes»—, que només consideren el poble en la seva totalitat, un agregat d'individus semblants, reduïts al comú denominador de la nació o de la classe, tots sotmesos a un estat forçosament unitari, el federalisme és pluralista. Tenint en compte que la societat està formada per un conjunt complex i diversificat de grups de tota naturalesa i de tota dimensió, i que la majoria preexistent a l'estat té, en tot cas, drets superiors als seus, el federalisme els garanteix el màxim d'autonomia compatible amb la unitat i la solidaritat del conjunt, i els fa participar orgànicament en la determinació i la gestió de l'interès general. D'acord amb el sentit mateix del terme, el federalisme és doncs llibertari.
3. En tots els nivells de la societat —nacional i internacional—, el federalisme conjuga la competència, l'autonomia i la responsabilitat, de forma que el corrent social esdevé ascendent i que la societat s'edifica principalment de baix cap a dalt, a partir de les comunitats de la vida quotidiana, gràcies a delegacions de poder successives. Cap autoritat «superior» no intervé dins l'àmbit d'actuació d'una autoritat «inferior» mentre sigui eficaç, ja que el federalisme aplica el principi de subsidiarietat.

D'aquesta manera, en impedir tota concentració inútil de poder, limitant-lo amb la multiplicació dels poders, el federalisme representa una garantia permanent contra l'opressió; oposa una barrera infranquejable a tots els totalitarismes i permet l'exercici d'una democràcia real, ja que estarà concebuda a la mesura de l'home. En dotar cada òrgan dels poders corresponents per a l'exercici de la seva funció, suprimeix tot problema de minories. Tampoc nega les tensions socials reprimir-les de forma arbitrària, sinó que fomenta el debat entre aquests elements complementaris que són l'individu i el grup, la unitat i la diversitat, la llibertat i la solidaritat, diàleg lliure i permanent, dirigit per l'únic arbitratge del dret. Per això l'estat de dret és sinònim de federalisme.

4. En garantir a cada col·lectivitat la plenitud de les competències i dels poders que és capaç d'exercir, el federalisme impedeix que les decisions es prenguin sense l'opinió i la participació d'aquells als quals van dirigides. Cal que la recerca i l'organització d'una millor justícia social es realitzin al mateix temps que els tres altres principis: autonomia, cooperació i subsidiarietat, que caracteritzen el quart principi fonamental: el de la participació.

Sobre la base d'aquests principis, el federalisme proposa un conjunt complet d'institucions originals, d'acord alhora amb les aspiracions de l'home, amb la naturalesa de les coses i amb els imperatius del nostre temps.

4. LES INSTITUCIONS POLÍTiques I ECONÒMIQUES

1. En la societat federal, totes les col·lectivitats naturals o voluntàries són autònomes. Es donen a elles mateixes el seu estatus i la seva organització, decideixen lliurement sobre els seus assumptes, es doten d'òrgans i disposen —directament o mitjançant perequació— dels recursos propis necessaris per a l'execució de les seves decisions. Aquestes decisions, per altra banda, no estan sotmeses a cap tutela ni autorització prèvia, sinó que depenen només del control jurisdiccional de la seva conformitat a la Constitució i a les lleis federals.

No hi ha, doncs, societat federal sense l'autonomia de les col·lectivitats territorials per una banda —municipis, ens supramunicipals, províncies, regions, grups i agrupament ètnics, etc.— i totes les altres col·lectivitats econòmiques, socials, culturals, espirituals, per l'altra. És l'articulació ascendent i el lliure desenvolupament d'aquestes col·lectivitats i comunitats allò que defineix l'autèntic federalisme.

2. Les col·lectivitats territorials i els grups socials es federen en comunitats més grans per gestionar conjuntament els seus assumptes comuns. A més, les comunitats del mateix nivell o de nivells diferents es poden associar lliurement per gestionar interessos complementaris. En tots dos casos, cada grup del «contracte» està representat en el si de l'òrgan comú.

El funcionament normal de les institucions federals està garantit pel caràcter complementari i el control recíproc de les comunitats. Les institucions arbitrals resolen els possibles conflictes d'atribucions competencials; en cas de dubte —i amb anterioritat al procediment d'arbitratge obliga-

tori—, la competència sempre s'atribuirà a la comunitat «subordinada», o, més exactament, a la més propera al ciutadà.

3. L'economia federal és una economia orientada

L'economia federal rebutja tant el liberalisme anàrquic com el despotisme planificador. Es fonamenta sobre l'articulació federativa de les empreses i de les professions, en col·laboració amb els poders locals, regionals, nacionals i federals, en la formulació i l'execució d'un pla l'objectiu del qual estigui definit per les dues dimensions complementàries de mínim vital i d'òptim social. L'economia federal, respectuosa amb la lliure iniciativa dels individus i dels grups, s'ordena en diversos nivells mitjançant consells econòmics i socials en què hi hagi representats, de manera equilibrada i justa, els treballadors de totes les categories i els consumidors. Aquesta economia crea, doncs, una democràcia econòmica descentralitzada, la qual, en garantir alhora l'estabilitat i l'expansió, allibera l'home de la tirania dels diners i de l'opressió del capitalisme d'estat.

a) La propietat

El dret a la propietat és inalienable: el seu exercici és un privilegi de la persona que contribueix a la realització de l'ésser humà.

El federalisme tendeix a generalitzar la propietat fent-hi accedir aquells que no tenen possessions; purificar-la suprimint les rendes privilegiades i els profits no justificats per un servei prestat; diferenciar-la entre propietat privada i propietat social en totes les seves formes: familiar, comunal, cooperativa, sindical, regional, mixta, etc. Tota propietat inexplorada o explotada en detriment del bé comú podrà, per decisió de la justícia, ser confiscada i adjudicada a nous titulars, no sense el pagament, no obstant, d'unes indemnitzacions justes.

Com a prolongació de la persona, la propietat —atès que supera la mida de l'ésser humà— s'ha de sotmetre a les regles que dicten el bé comú, l'ordre públic i les exigències de l'economia orientada. D'aquesta manera, la propietat deixarà de ser un mitjà d'explotació i un poder d'opressió, especialment temible atès que normalment roman oculta o camuflada.

b) L'empresa

L'empresa és una comunitat de treball que, des del director fins a l'operari, associa persones lliures i responsables amb el doble objectiu de:

- Proporcionar a la societat productes o serveis de qualitat al millor preu;
- Garantir a tots els seus membres una remuneració proporcional a la seva participació a la tasca comuna.

En la mesura que sigui possible, l'empresa s'organitza en equips i tallers autònoms, amb uns llaços entre ells i amb la direcció de tipus mutualista. Així, amb la desaparició de la condició salarial, es pot dur a terme l'emancipació real dels treballadors i el seu accés a totes les formes de responsabilitat.

c) Els sindicats

Els sindicats de totes les categories, articulats i federats geogràficament, professionalment i interprofessionalment, es constitueixen lliurement i cada treballador escollirà la seva afiliació. El seu paper consisteix en:

- Defensar els interessos materials i morals dels seus membres;

- Participar en la gestió de les empreses, dels grups d'empreses, de les branques i grups professionals i interprofessionals, etc., sense atemptar, però, contra la seva autonomia;
- Cooperar, a diferents nivells, per a l'establiment del Pla i el control de la seva execució.

Els sindicats i les agrupacions professionals han d'estar orgànicament representats en el si dels consells econòmics regionals i del consell econòmic federal.

d) La planificació

L'economia consta de dos sectors: el sector planificat i el sector lliure, els quals no són ni immutables ni estan aïllats l'un de l'altre. Aquesta dualitat permet conciliar els avantatges de la competència, la possibilitat d'una màxima expansió, una previsió a mig i llarg termini i l'orientació racional de l'economia; la conjugació de tots aquests aspectes proporciona una gran estabilitat.

El Pla ha d'estar descentralitzat en la seva elaboració i en la seva execució. S'ha d'elaborar a través d'un diàleg dinàmic entre la cúpula i la base de la societat federal. Mitjançant la mediació d'organismes locals i regionals, la base fa conèixer les necessitats fonamentals (alimentació, roba, habitatge, educació, salut...) que el Pla ha de garantir prioritàriament. La cúpula classifica, coordina i equilibra les dades recollides i els dóna forma, però a més també assumeix la responsabilitat d'elaborar una veritable prospectiva, és a dir, una política de conjunt. Cada esglaó de la societat conserva així la possibilitat de fer saber les seves necessitats i de fer valer els seus punts de vista, sense abandonar la seva autonomia ni atemptar contra l'eficàcia de la planificació global. Això també és vàlid per a l'execució del Pla, el qual és així controlat democràticament des de baix i tècnicament des de dalt.

e) El crèdit

En una economia en expansió, com la del nostre temps, el crèdit —bàsic per a les inversions— hi té un paper fonamental. Per tal que no esdevingui un mitjà de centralització, cal adaptar-lo a les estructures descentralitzades i no concentrades de la societat federal.

A llarg termini, té per objectiu orientar —de conformitat amb el Pla— les grans obres, la gestió del territori, l'expansió regional, l'urbanisme i les inversions socials. A curt termini, equilibra la producció, el consum i els intercanvis exteriors.

Només l'organització federal del crèdit —és a dir, descentralitzada i especialitzada— permet escapar dels cicles infernals d'inflacions i recessions.

f) El progrés social

El progrés social té com a objectius essencials:

- Garantir a totes les persones la satisfacció de les seves necessitats fonamentals;
- Reduir al mínim possible la part de treball indiferenciat exigint per l'organització del treball;
- Fer assumir aquesta part residual per exemple a través d'un servei civil, és a dir, no a una sola categoria social a la pràctica reduïda a l'esclavatge sinó al conjunt social tot sencer;
- Associar els treballadors de tots els nivells a les iniciatives, responsabilitats i resultats de la vida econòmica, ja es tracti de la indústria, l'agricultura o el sector terciari;
- Organitzar la distribució i el consum de manera que es satisfacin alhora les lleis de l'eficàcia econòmica i les exigències de la dignitat humana i es lluiti contra els excessos de la competència, de la publi-

ciutat, del productivisme cec, de l'economia del malbaratament i de la tecnocràcia, estatal o privada;

- Crear institucions universitàries, econòmiques i socials que permetin a cadascú seguir en la mesura del possible la seva vocació i a tots elevar-se en l'escala humana, participar de forma efectiva en la gestió de la societat i garantir, mitjançant la «promoció» i la mobilitat socials, la renovació democràtica dels directius.

D'aquesta manera, a través de la creació d'institucions esglaonades i la posada en marxa del conjunt de les mesures que preconitza, el federalisme combat de forma efectiva el desarrelament, la «massificació», la proletarització i l'angoixa de l'home contemporani. Estableix un ordre social fonamentat en la llibertat i la justícia i de manera que el sentit de l'esforç i de la responsabilitat, la cultura i l'oci deixin de ser patrimoni d'una minoria i que esdevinguin accessibles a tots, per tal de fer d'antídot a l'anivellament generalitzat que amenaça la civilització del nostre temps.

5. LA FEDERACIÓ EUROPEA

1. Esbós d'Europa

- a) La Federació Europea assumirà la responsabilitat de la defensa, la diplomàcia, el comerç exterior, la moneda i la coordinació general en matèria econòmica i social; és a dir, totes les funcions que els estats per si sols ja no estan en condicions de dur a terme eficaçment.
- b) La Constitució, fonamentada en l'adhesió lliure i solemne dels federats, tindrà com a fonament una Carta de drets humans i de les col·lectivitats, garantida per un Tribunal Suprem al qual podran apel·lar tota persona física o moral. Aquesta Constitució determinarà les atribucions de les autoritats federals, consagrarà les llibertats individuals i col·lectives, i garantirà les autonomies nacionals, ètniques i culturals.
- c) La Federació Europea tindrà les seves pròpies institucions, que disposaran dels recursos directes necessaris i d'un poder independent de decisió, entre les quals hi haurà, especialment:
 - un govern federal;
 - assemblees que representin els ciutadans i les diverses comunitats territorials;
 - consells econòmics i socials dotats de poders reals;
 - tribunals d'arbitratge habilitats per resoldre conflictes competencials de tots els nivells, coronats per un Consell o un Tribunal Suprem.

- d) La Federació Europea estarà oberta a tot poble europeu que es comprometi a respectar la Carta de drets i que accepti la Constitució federal.
- e) La Federació Europea és una etapa en el camí de la Federació mundial, objectiu final de tots els federalistes.

2. Missió d'Europa

Mitjançant la seva contribució decisiva en el camp de la llibertat, la Federació Europea reforçarà la posició d'Occident i farà disminuir així els riscos de conflicte armat.

Alliberada de tota servitud respecte dels Estats Units, la Federació Europea, en peu d'igualtat i sobre una base sana de comunitat i civilització, d'interessos i d'aspiracions, establirà lligams de cooperació orgànica entre els pobles d'Europa i els d'Amèrica.

La Federació Europea, far il·luminador i pol d'atracció, suscitarà una gran esperança en els pobles esclavitzats de l'Est. Desencadenarà un doble procés: un procés d'alliberament de la societat totalitària i un procés de liberalització dels «mercats» de l'imperi soviètic.

Dins el respecte de la independència dels estats joves, la Federació Europea permetrà coordinar millor l'ajut dels països industrialitzats als països en vies de desenvolupament.

Dins l'esperit d'una lliure cooperació, la Federació Europea mantindrà i desenvoluparà els lligams econòmics i culturals d'Europa amb el «tercer món», i més especialment amb l'Àfrica. Predicarà amb l'exemple i facilitarà la superació del nacionalisme i l'accés voluntari a tots els nivells i formes d'associació federal.

El territori europeu es gestionarà de forma harmònica, mitjançant:

- la descentralització en benefici de les comunitats de base i dels col·lectius;
- la multiplicació dels pols de desenvolupament;
- la intensificació dels intercanvis interiors i exteriors;
- la instauració d'una economia no basada en l'interès o el quid pro quo per respectar i satisfer, sense consideració del profit, les necessitats vitals;
- l'existència d'òrgans que garanteixin un creixement econòmic equilibrat i just, entre els quals una Banca d'inversió i un Fons de reserva federal.

La Federació Europea situarà en un nivell mai assolit el volum de la producció i el nivell de vida, no només material, sinó també cultural, dels europeus i, mitjançant la renovació radical de les estructures i les institucions, els obrirà l'accés a una veritable democràcia política, econòmica i social.

D'aquesta manera, gràcies a la restauració —a tots els nivells— de la dignitat de la persona i la instauració d'un ordre fonamentat en la llibertat i la justícia, la Federació Europea contribuirà a suscitar i a difondre a tot el món un nou humanisme, a la mida de les possibilitats immenses que la ciència i la tècnica modernes ofereixen a tots els pobles de la Terra.

6. ELS OBJECTIUS ESTRATÈGICS

Per materialitzar-se en fets, el federalisme ha de definir amb nitidesa i precisió els seus objectius estratègics.

1. L'estat nacional, en virtut de les seves pretensions d'ostentar la sobirania absoluta, és alhora marc d'existència i suport de totes les estructures encarcerades; encarna les forces conservadores que s'oposen a l'adveniment de la democràcia federal.

En conseqüència, és feina dels federalistes desmantellar aquesta entitat que és l'estat nació.

Aquest desmantellament s'ha de fer en dos sentits oposats: per una banda, cap a dalt, mitjançant la creació d'una Federació Europea; i per altra, cap a baix, amb la supressió de tots els privilegis injustificats i la federalització radical de totes les estructures.

2. Per començar, l'ofensiva s'ha de concentrar en el front europeu, on l'afebliment de les estructures tradicionals ja ha permès fer trontollar la sobirania dels estats.

La veritable revolució federalista s'ha d'acomplir segons el principi democràtic: «l'Europa del poble, a través del poble i per al poble».

L'Assemblea constituent europea s'ha de convertir en el punt de trobada dels federalistes de tots els països.

3. Els federalistes, conscients de representar l'avantguarda del poble europeu, ens constituïm en força política unificada sobre la base de la present Carta per tal de comprometre els pobles d'Europa en el combat irrevocable per la caiguda definitiva de les sobiranies estatals.

Amb aquest objectiu, nosaltres, els federalistes:

- a) Continuarem donant suport amb energia a les Comunitats Europees en el seu esforç per resistir als intents d'influència dels estats nacionals i en la seva aspiració per una Europa federada.
- b) Fem una crida a totes les forces progressistes que lluiten pel mateix ideal de dignitat humana, de justícia i de pau perquè es mobilitzin; ens adrecem a totes les comunitats: municipis, sindicats, joventuts obreres i agrícoles, universitats i estudiants, etc.
- c) Per tal de donar via lliure a la voluntat del poble europeu i d'afirmar la seva resolució, convidem totes aquestes forces a participar de totes les maneres possibles en la «batalla per la Federació», especialment a través de:
 - referèndums o eleccions lliures, anomenades «primàries», com les que des de fa anys duu a terme el Congrés del Poble Europeu;
 - l'elaboració, dins el respecte d'aquesta Carta, d'uns Plecs de reivindicacions.
 - finalment, remarcant vigorosament sempre que es pugui en campanyes de premsa o per altres mitjans els carrerons sense sortida als quals van a parar invariablement totes les conferències intergovernamentals europees en l'absència d'un poder federal.

Els federalistes, el sector més dinàmic de la revolució humanista, profundament convençuts de la justícia de la seva causa, afirmem la nostra resolució d'obtenir la victòria.

Amb aquesta victòria, l'home desproletaritzat, retornat a la llibertat i al seu sentit de la responsabilitat i en ple exercici de les seves dotes creatives, tornarà a ser un ciutadà, conscient d'una ciutadania fraternal i mestre de nou del seu destí.

Adoptada pel 10è Congrés del Moviment Federalista Europeu a Montreux, els dies 10, 11 i 12 d'abril de 1964.

